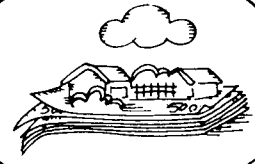

כלכלה ומשק

עוד על ניהול העדר

נתן פוקס, מדריך לגידול בקר, לשכת הדרכה רעננה

מקום לחסכון ניכר מאוד.

(ג) **החלפת פרות** מהירה מדי מקטינה את הריווחיות כאשר חייבים לשלם על כל החלפה את ההפרש שבין מחיר הבשר של הפרה היוצאת לבין המבכירה הנכנסת במקומה. הפרש זה מגיע לרוב לסכום הנע בין 2,000 ל-3,000 ל"י.

(ד) **תמותת ולדות:** ל"פרה הממוצעת בעדר" בדרך כלל כ-1.1 ולד לשנה שערכם כ-1,100 ל"י. כל אחוז בתמותה משפיע על כן בהפסד ישיר של כ-11 ל"י. לזה יש להוסיף את המזון והטיפולים שהולד קיבל עד למותו. נוסף לכך נגרם גם הפסד בטיפול העדר שקשה למדוד אותו בכסף.

(ה) **גם בשלוחת העגלות** ניתן לחסוך כסף רב כאשר מקפידים יותר על מינון המנות ובשימוש במזנות זולים יחסית.

(ו) **קיים בזבוז גדול** במחסני המזון כגון תחמיץ, פולפה, גרעיני כותנה, שחת ועוד. כל החומרים הללו דומיהם הינם יקרים מאוד וכל מעשה של בזבוז מסתכם בסופו של דבר באלפי לירות.

לסיכום: כל האמור לעיל צריך להביא למחשבה באיזה מקום יש עוד ליעל. אמנם בכל משק התנאים שונים, אבל נראה לי שאין משק שלא ניתן לשפר בו משהו כדי ליעל את הענף. תנאי ראשון ליעול הוא רישום מדויק ומעקב צמוד לניתוח ההוצאות לפחות פעם בחודש כדי למנוע הצטברות הפסדים.

זה כבר מספר שנים שהריווחיות הריאלית לפרה נמצאת בירידה. בשנתיים האחרונות היו משקים רבים אשר אמנם הגדילו את עודף ההכנסה ברוטו לפרה, אבל הגידול היה נמוך מהעליה במדד יוקר המחיה. רק משקים מעטים הצליחו להדביק את העליה או אפילו לעלות עליה במקצת. המסקנה היא: הנהגת יעול בכל תיתן ליעל ומעקב צמוד ככל האפשר אחרי התמורות בענף. כלום ניתן עוד ליעל בצורה משמעותית? לדעתי כן. והרי מספר דוגמאות לכך:

(א) **שימוש במרכיבי מזון זולים יותר:** כאשר מצליחים להוריד את הוצאות המזון לייצור 1 ליטר חלב ב-10 אג', הרי משפיע הדבר ישירות בהגדלה של 800 ל"י בעודף ההכנסה ברוטו מפרה בעלת תנובה ממוצעת של 8,000 ליטר.

(ב) **יעול בהזנה:** כאשר מזינים בקבוצות הזנה יש לשים לב יותר לאחידות הקבוצה. במשקים רבים נמצאות פרות בעלות תנובה שונה ביחד. ההבדלים מגיעים לפעמים עד ל-20 ליטר בין הרמה הנמוכה לרמה הגבוהה. על פי רוב מסודרת המנה בהתאם לפרות מן הרמה הגבוהה שבקבוצה. בבדיקות שערכתי נמצא ש- $\frac{1}{3}$ מהקבוצה הן פרות מהרמה הגבוהה, $\frac{1}{3}$ מה- $\frac{1}{3}$ בינונית, ו- $\frac{1}{3}$ ממספר הפרות נמצאות אפילו מתחת לרמה הממוצעת של הקבוצה. גם הזנת יתר בחלבון מיקרת את המנה ובשטחים אלה יש